

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Vastutav toimetaja

A. PIRKER

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.

Tel. 436-31 Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna, Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5%^o, 6—8 korda — 10%^o, 9—11 korda 15%^o, 12 korda — 20%^o.

Nr. 12 (83).

Detsember 1931.

10. aastakäik.

Sisu: Kust saaks tuletõrje tarviduseks raha. — Eesti tuletõrje 1930. aastal. — Tuletõrje ühingute juhatustele. — Tuletõrje häired, manöövrid ja võistlused. — Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest jne. jne.

*Kõigile tuletõrje ühingutele ja kõigile
kaasvõitlejatele tuletõrjujatele soovib
rõõmsaid Jõulupühi ja
õnnelikku Uut aastat*

*Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatus
ja „Tuletõrje Teated“ toimetus.*

Kust saaks tuletõrje tarvidusteks raha.

Kindlustus-preemia lisamaksu seadus tuletõrje toetamiseks vaja viibimata ellu viia.

Kõik tuletõrjed on vahetpidamata tegevuses, et kaitsta oma ligemiste elu ja vara tule hävitust eest. Tuletõrje ühinguid asutatakse igal aastal mitu kümmend juure, tuletõrjajate ridadesse astuvad vabatahtlikult juure uued jõud. Nähakse vaeva ja tehakse tööd, et meie tulekaitse ja tuletõrje seisukorda enam vähem ajakõrgusele tõsta. Ülesanded on suured, tuletõrjajatel on kavatsusi paljugi, on teada, mis vaja oleks, on töötahet ja energiat kavatsuste teostamiseks, kuid sellegipärast peavad paljud head algatused ja ilusad kavatsused jääma teostamata ehk nende teostamine tuleb lükata edasi, sest puudub raha. Aineliste võimaluste vähesus, rahapuudus, takistab tuletõrje tööd. Paljud noored ühingu ei saa rahapuuduse tõttu omale muretseda käsipritsi, on terve hulk ühingu, kellel veel puuduvad tulekustutuse abinõud. Voolikuid on pea kõigil maa ühingutel liiga vähe. Mootorpritsi ja autosid jõuavad muretseda ainult üksikud jõukamad ja energilisemad ühingu, kuid tarvilikud oleksid need igasse kihelkonda, igasse suuremasse alevisse.

Tuletõrje Liidule teeb muret ja raskusi instruktorete palkamise küsimus. Instruktoreid oleks vaja 2—3 ametisse võtta, kuid praegu pole võimalik ühtegi ametisse palgata.

Ajakirja „Tuletõrje Teated“ väljaandmine nõuab Liidult kulusid. Ajakirja hind on niivõrd odav määratud, et tellimise rahad ei suuda katta kulusid. Tarvilikkude tuletõrje õpperaamatute kirjastamine ja väljaandmine on rahapuuduse tõttu tulnud edasi lükata.

Tuletõrje Liidu juure oleks tarvilik asutada tuletõrje-tehniline raamatukogu, kust tuletõrje tegelased saaksid tarvilikke raamatuid laenata oma teadmiste täiendamiseks ja laiendamiseks. Sarnane raamatukogu on Läti Tuletõrje Liidul. Meil on see seni jäänud asutamata, kuna puuduvad selleks vastavad summad.

Tuletõrje juhtide kursused, tuletõrje kodu ja terve rida tähtsaid ülesandeid ootavad täitmist.

Kõigi nende ülesannete täitmiseks oleks vaja raha. Kust aga seda raha võtta? Riigilt on tuletõrje seni võrdle-

missi vähe saanud, ainult 5000 krooni aastas noorematele maaühingutele tuletõrje abinõude muretsamiseks. Tuletõrje ühingu keskkoorraldus — Tuletõrje Liit — on pidanud ainult oma jõuga läbiajama, tema pole saanud juba aastaid riigilt sentigi abiraha. Ka nüüd ei ole lootagi riigiabiraha peale. Riigi sissetulekud vähenevad, eelarves on tarvis ettevõtta kärpimisi, ei ole mõeldav uute kulude ülesvõtmine ehk vanade summade suurendamine, olgugi et tuletõrje palju tähtsam on mitmest asutusest, kes saavad riigilt suuri abirahasid, eelarvekorras.

Samuti on omavalitsuste eelarved koormatud ja nende kokku seadimine teeb raskusi omavalitsuse tegelastele. Omavalitsused ei saa palju rohkem tuletõrje peale kulutada. kui seni, olgugi et tuletõrje korraldus eriti peaks omavalitsusi huvitama. See just kuulubki nende ülesannete hulka. Õige suuri summasid saab tuletõrje vabatahtlikkude annetuste näol kodanikkudelt. Tuletõrje korjandustel antakse võrdlemisi heameelega, ehkki kodanikud on alaliste karbikorjanduste läbi tüütunud. Kuid korjandused on tuletõrjele raskuseks ja ka ebakohaseks, tuletõrje peaks saama teisiti ja järjekindlalt summasid oma arendamiseks... Tuleb leida uusi sissetuleku allikaid tuletõrjele, mis ei koormaks riigi ega omavalitsuse kassasid uute summadega.

Tuleks seaduseandlisel teel sisesesaidida tulekindlustus preemia-maksule lisamaks tuletõrjete heaks. Sellest on juba varemaltki juttu olnud, sellest räägiti riigikoguski, kuid tegelikult seisab asi endiselt alles algatamata. Tulekindlustuse eest maksid varanduste omanikud kindlustusseltsidele 1926. aastal 3.126.000 krooni, 1927. aastal 3.319.000 krooni, 1928. aastal 3.602.000 krooni. Tulekindlustuse eest maksetakse nii ümarguselt 3,5—4 miljoni krooni aastas. Kui sellele preemia maksule tuletõrje heaks juure pandaks ütleme 2 ehk 3% saaks tuletõrje aastas 70—100.000 krooni. See oleks juba summa, millega meie tuletõrje edasi arendamiseks ja ajakohastamiseks võiks paljugi teha.

See väike lisandus kindlustusmaksusummale ei teeks ühelegi maksjale

nimetamise väärt raskusi. Kes oma varanduse tule vastu kindlustamise eest maksab 20 krooni, maksaks siis tule-
tõrje heaks 40—60 senti, kes maksab 100 krooni, maksaks tule-
tõrje heaks 2—3 krooni. See maks ei oleks kindlustajatel kuigi tuntav.

See maks oleks üheks kõige õiglasemaks maksuks. Kellel rohkem varandust, maksaks rohkem, kellel vähem, maksaks vähem. Maksu sissenõudmine ei teeks riigile mingisugust kulu, see tooks ainult kindlustusseltsidele pisut tööd juure, kuid küll nad sellega hakkama saaksid.

Võib päris kindel olla, kui selle maksu tagajärjel tule-
tõrje asjandus üle maa paremale järjele tõuseb, siis ka tulekahjude arv väheneb, tuli ei saa enam terveid külasid maha põletada

ja kindlustusseltside riisiko väheneb ning alanevad siis ka kindlustusmaksud. Kui kindlustusmaksud parema tulekaitse ja tule-
tõrje korralduse tagajärjel väheneks, ütleme 10%, siis maksaksid kindlustajad ühes preemiamaksuga tule-
tõrje heaks, vähem kui praegu. Nii et see maks on kasulik ka maksajatele.

Selle maksu sisseseadimine ei võiks teha erilisi raskusi, kuid sellega oleks tule-
tõrjele teatud summad igal aastal kindlustatud ja meie tule-
tõrje võiks kiirelt ja kindlamalt edeneda ja arenda ajanõuetele vastavalt.

Preemiamaksu-seadus tuleks võimalikult kiirelt riigikogus arutusele võtta ja maksma panna. See on hädatarvilik meie tule-
tõrjele.

E. T.

Eesti Tuletõrje 1930. aastal.

Tuletõrje linnades.

Tuletõrjete arv. Eesti vabariigi 18 linnas töötas 1930 aastal 26 vabatahtlikku tule-
tõrje ühingut, 12 vabrikute vabatahtlikku tule-
tõrje komandot (Vene-Balti tehases palgalised tule-
tõrjujad, kes täidavad ka muid kohuseid, nagu öö-
vahid jne.) 2 linna elukutselist tule-
tõrje komandot, 1 riigi (Tallinna sadamas) palgaline tule-
tõrje ja 2 sõjaväelist (soomusrongide) tule-
tõrjekomandot, kokku 43 tule-
tõrje organisatsiooni.

Kõige vanem tule-
tõrje on Tallinnas Mustapeade tule-
tõrje komando, mis asutatud 1788. a. ja seega töötanud juba 143. a. Üheksa linna tule-
tõrjet on üle 60 a. vanad, Tallinna vabatahtlik tule-
tõrje pühitseb 1932. a. oma 70. aasta-
päeva. Kõige noorem linnade ühingu-
test on Kopli v. t. ü. Tallinnas, pühitses 1931. a. oma 5. a. juubelit.

Liikmed. 26. vabatahtlikul tule-
tõrje ühingul oli 1930. aastal 5032 tegev-liiget, 186 auliiget, 1700 toetajat-liiget ja 72 naisliiget (Narva Peetri v. t. ü.). 12 vab-
rikute tule-
tõrjel oli 408 tegev-liiget, 3 elu-
kutselisel komandol 77 l. ja 2. sõjaväe
tule-
tõrje komandol 61 liiget. Kokku oli Eesti linnade tule-
tõrje organisatsiooni-
del 7536 liiget, neist tegevliikmeid 5578. Liikmete arvu järele olid suuremad ühingud; Tartu (611 tegev l., 115 toet.

19 auliiget) Tallinna (472 tegev l. 18 toet. l. 7 auliiget) Nõmme (451 tegev. l. 24 toet. l. 1 auliige). Pärnu (383 tegev. l. 14 auliiget). Viljandi (273 tegev l. 17 toet. l. 1 auliige). Valga (267 tegev l. 163 toet. 5 au l.), Kuresaare (241 tegev l. 40 toet. l. 13 au l.) Võru (232 teg. l. 27 toet. l., 1 au l.) Rakvere (228 teg. l. 125 toet. l. 14 au l.), teistel alla 200 liikme. Kõige rohkem toetajaid liikmeid oli Narvas, neljal ühingul kokku 819 toetajat-liiget. Viiel ühingul ei ole aruandes näidatud toetajaid-liikmeid.

Tulekustutus-abinõud. 26 vabatahtlikul tule-
tõrje ühingul oli 1930 a. 87 (96) käsipritsi, 24 (23) mootorpriksi, 16 (15) autopriksi, 10 (15) aurupriksi, 75 hüdro-
pulti ja keemilist tulekustutajat. Klambrites on toodud 1929. a. arvud. Üldse oli linnades, juurearvatud vabrikute ja elukutseliste komandode ahinõud: 107 käsipritsi, 161 hüdropulti ja keemilist kustutajat, 27 mootorpriksi, 22 autopriksi, 2 veeautot turbiin-pumbaga, 16 aurupriksi, 16 mehaanilist redelit, 32 väljatõmbe redelit ja 204 mitmesugust redelit. Survevoolikuid oli vabatahtlikkudel 26.280 meetrit. Käsipritside arv väheneb linnades järjekindlalt, mootor- ja autoprikside arv kasvab pikka-
misi, aga iga aastaaga rohkem. Surve-
voolikuid on tarvilikul arvul, ainult kahes linnas näib neid vähe olevat (alla

meil igas linnas mitu autopritsi, mõnes juba praegugi.

Linna ühingud on käinud abiandmas ka maal, mõnikord kaunis kaugelgi.

Lõppkokkuvõttes võib öelda, et meie linnade vabatahtlikud tuletorjead on 1930. a. aastal mitmeti täienenud ja tugevamaks läinud. Sama tendents on ka nende tegevuses 1931. a.

Elukutseliste tuletorjete peale on Tallinna linn kulutanud 48.648 kr. Tartu linn 24.413 krooni. Linna elukutselised tuletorjead on oma varustust täiendanud. Tallinna linna tuletorje sai uued suitsumaskid, mis töötavad kaasavõetud hapnikuga. Neid on Tallinnas õige sagedasti tarvitusel olnud. Tallinna linna tuletorje komandot kutsuti 1930. a. jooksul välja 119 korda, neist olid tulekahju kutseid 114, nendest väljaspool Tallinnat 6. Nii oli Tallinnas 108 tulekahju, nimelt 4 suurt. 14 keskmist ja 63 väikest tulekahju ja 27 tahmapõlemist. Vabatahtlikke kutsuti välja 4 korda, teiste tulekahjudega sai komando ise hakkama.

Linna tuletorje kustutas suurema osa tulekahjusid juba alguses, tarvitades hüdropulti 25 korda, mootorpritsi 6 korda, veeautot turbiin-pumbaga 45 korda ja autopritsi 9 korda.

Tartu linna elukutselist tuletorjet kutsuti välja 67 korda, nendest tulekahjudele 53 korda. Tulekahjust oli 1 suur, 8 keskmist, 36 väikest ja 8 tahmapõlemist. Vabatahtlikke ronijaid kutsuti välja 7 korda, vabatahtlikke üldiselt üks kord. Tulekahju juhtumistest oli väljaspool linnapiire 7.

Üldiselt meie linnade tuletorje areneb ja täieneb. Tuletorjujad on valvel, et tuli ei saaks hävitada kodanikkude varandusi.

Tuletorje maal.

Tuletorje organisatsioonide arv. Detsembri kuu alguseks, tänava aastal, oli maal tegutsemas kokku 509 (468, klambrites arvud 1930 a. lõpul tegutsev. tuletorjetest) tuletorje organisatsiooni. Nendest oli 12 omavalitsuste ja eraasutuste tuletorjet, nii et vabatahtlikke tuletorje ühinguid oli 497.

Maakondade järele oli tuletorjesid Virumaal 102 (100), Tartumaal 78 (77), Harjumaal 55 (53), Viljandimaal 46 (41), Pärnumaal 43 (38), Võrumaal 43 (35), Petserimaal 39 (36), Läänemaal 27 (22),

Valgamaal 20 (20), Saaremaal 16 (12), Aasta jooksul on juure tulnud 41 tuletorje ühingut.

Tuletorjed puuduvad järgmises 34 vallas, ehk on asutamisel: Tartumaal: Kirepi, Pilkuse, Raadi, Saare, Uderna ja Vana-Otepää vallas (Otepää alevis on tuletorje). Viljandimaal: Adavere, Loodi, Lustivere, Rutikvere, Tarvastu (Tarvastu-Mustla alevis on tuletorje), Vana-Võidu ja Uue-Põltsamaa vallas. Pärnumaal: Jööpre, Kihnu, Pöögle, Reiu ja Vee vallas. Võrumaal: Krabi, Rogosi ja Vastse-Roosa vallas. Läänemaal: Asuküla, Jõgisoo, Kalju, Kolovere, Sinalepa, Sipa, Velise, Vigala. Vormsi ja Võnnu vallas. Saaremaal: Abroka, Kaarma-Suurevalla ja Ruhno vallas. Möödunud aastal puudus tuletorje 60 vallas.

Maatuletorjete seisukord 1930. aastal. Tuletorje Liidu liikmeteks oli 1930 a. lõpul kokku 413 tuletorje organisatsiooni. Neist asus maal 370. Liidu liikmed tuletorje organisatsioonid on Liidu põhikirja järele kohustatud saatma oma tegevuse aruanded Liidule. Seda kohustust täitsid maal 223 tuletorje ühingut, kuna 147 ühingut heaks arvasid, kõigist meele-tuletustest hoolimata, jätta saatmata oma aruanded. Kuid aruannete saatmine on siiski edenunud, eelmisel aastal saatsid aruandeid ainult 147 tuletorjet. Aruandeid saatsid tänava 64 vanemat (enne maailma sõjaaegset) ja 159 nooremata ühingut.

Liikmed. Liikmeid oli 223 tuletorjel kokku 15.224 tegev-liiget, 158 auliiget ja 1.724 toetajat-liiget. Keskmiselt oli iga ühingu kohta 68 tegev-liiget. Kõige vähem liikmeid oli 11 ja kõige rohkem 425 ühe ühingu kohta. Üle saja liikme oli 39 ühingul. Toetajaid-liikmeid ei olnud 105 ühingul, 118 ühingul oli läbis-tikku 14 toetajat-liiget. Liikmed maksid ühingute heaks 6.639 krooni aastas.

Tulekustutus-abinõud. 223 tuletorje ühingul oli kokku 485 käsipritsi, 15 mootorpritsi, 2 aurupritsi ja 126 hüdropulti. Redeleid oli 3 mehaanilist, 11 väljatõmbe ja 180 mitmesugust redelit. Käsi-pritse oli 35 erivabrikust, siis veel suur hulk teadmata vabrikute pritse. Vanematel ühingutel on rohkesti Jürgensi, Langensiepeni ja Listi pritse, noorematel on kõige rohkem Möllmanni pritse, siis veel Teguri, Pärnu rauatööstuse, Tehniku jne. pritse. Keskmiselt iga ühingu

kohta tuleb 2 pritsi, seda aga peajasjalikult suuremate ühingute arvel, 83 ühingul oli ainult üks käsiprits, 12 ühingul puudusid tulekustutusabinõud täielikult.

Hüdropuldid ja väiksemad käsitulekustutajad ei ole veel maa tuletorje ühingute poolt leidnud väärilist tunnustamist. Hüdropulte ja keemilisi kustutajaid (Minimaxe) oli ainult 65 ühingul, 158 ühingut ei ole neid omale veel muretsenud, olgugi, et hüdropult kuigi palju ei maksa.

Mootorpritse oli ainult alevite tuletorje ühingutel. Aurupritsid olid Narva-Jõesuu ja Jaama tuletorje ühingutel.

Voolikuid oli 223 tuletorje ühingul kokku 26.512 meetrit, ehk keskmiselt iga pritsi kohta 51 meetrit. Kui aga 12. alevi voolikud, kellel suuremal arvul voolikuid, maha-arvata, tuleb keskmiselt iga pritsi kohta ainult 35 meetrit surve voolikuid. On palju ühinguid, kellel on pritsi kohta ainult 10—15 meetrit voolikuid, ühel ühingul 6 pritsi kohta 100 meetrit voolikuid. Samuti vähe on imevoolikuid, ainult üks 3,5—4 meetriline imevoolik pritsi kohta. Voolikute vähesus on üheks suuremaks puuduseks meie maa tuletorje ühingutes. Ühingud peaksid esimeses järjekorras muretsema rohkem voolikuid. Mujal maades on minimaalsem nõudmine 100 meetrit ühe pritsi kohta.

Ühingute varandus. Nendel 223 ühingul oli kokku varandust 1.075.161 krooni väärtuses. Pritsikuure oli 117, seltsimajasid 56. Kui võlad mahaarvata oli puhast, võlgadest vaba, varandust kokku 974.888.62 krooni väärtuses, keskmiselt iga ühingu kohta 4.821 krooni. 111 ühingul puuduvad oma pritsikuurid, pritsid paigutatakse türitud ehk tasuta kasutada antud ruumidesse.

Võlga oli 110 ühingul kokku 100.173 krooni 13 senti, läbistikku 910 krooni ühingu kohta. Suurem võlasumma oli 7891 krooni vähem 90 senti. Võlad on tekkinud peajasjalikult seltsija pritsimajade ehitamisel. Mõni ühing on võlga teinud ka muusika riistade ostmiseks.

Ühingutel on mitmesuguseid ettevõtteid, kahel ühingul on kino, mitmel alevi ühingul omas majas restoraan ehk õllepood.

Nagu aruanded näitavad, teevad seltsimajad ühingutele omajagu raskusi,

kuigi neid kasutatakse restoraanide, kinode ja pidude pidamiseks, hea kui tulud ja kulud on tasakaalus.

Ühingute sissetulekud. 223 ühingu sissetulek oli 1930. aastal kokku 196.471.84 krooni, keskmiselt iga ühingu kohta 881 krooni. Suurem sissetulek ühingul oli 10.840 kr., vähem 19 krooni. Sissetulekutest saadi üks kolmandik ehk 62.869 krooni pidudest ja näitemüükidest. Kui kulud 21.024 krooni maha arvata, jäi ühingutele pidudest ja näitemüükidest puhast sissetulekut 41.845 krooni. Toetusi said ühingud omavalitsustelt (peajasjalikult vallavalitsustelt) kokku 22.375 krooni, kindlustusseltsidelt (valla vast. kind. seltsidelt) 7.958 krooni riigilt ja kohalikkudelt ühingutelt ja eraisikutelt 6.576 kr., liikmemaksudest 6.639 kr., korjandusest 14.572 krooni. Korjanduse korraldasid tulekaitse nädalal 171 ühingut, 53 ühingut mingipärast korjandust ei korraldanud. Samuti ei korraldanud 30 ühingut pidusid.

Maa ühingute pea sissetuleku allikaks on endiselt peod. Lõbustusmaku on ühingud pidude sissetulekutest maksanud maavalitsustele üle 6.000 krooni. Kilingi-Nõmme ühing sai alevivalitsuselt toetuseks 82 krooni, kuid lõbustusmaksu maksis alevivalitsusele 94 krooni.

Ühingute väljaminekud. Väljaminekuid oli 223 ühingul kokku 194.430 kr. 54 senti, keskmiselt 870 krooni ühingu kohta. Väljaminekutest seisab esimesel kohal uute abinõude muretsemine, selleks on kulutatud 42.395 krooni, pidukuludeks läks 21.024 kr., võlgade maksmiseks 25.944 krooni, tehnilisteks kuludeks 8.950 krooni.

Häire ehk tulekahjust teadaandmine. Tulekahjust teadaandmine sündis 180 ühingus häirepasunate abil, samal teel kutsuti ka tuletorjajad välja. 41 ühingus tarvitati ka telefoni. 27 ühingus olid tarvitusel lokulauad, mida kutsutakse ka lokkadeks, klobaks, raudkolaks ja kolaks. Selleks on ülespandud kas raudteerööpa ots, saha hõlm või tera ehk sellekohased lauad. Kiriku kellasid kasutasid 28 ühingut, vabrikute viltsid 12 ühingut. Kilingi-Nõmme alevi tuletorje ühingul on elektri kellad sisse seatud 20 tegevliikme korteris. Üks noorem ühing teatab tulekahjust siis „kui tuleõnnetust nähakse.“ 11 ühingu saadetakse teade kiirkäskjalgade kaudu.

Mille üle ühingud kaebavad? Üldiseks kaebtuseks on, et tulekustutamist takistavad tulekustutusabinõude puudulikkus, voolikute vähesus. 16 ühingut nimetavad veepuudust, kui suuremat takistajat tulekustutamisel. Mitmed kaebavad, et halbade teede ja ajakohaste veoabinõude puudusel jõutakse liig hilja tulekahju kohale. 14 ühingut kaebavad, et meeskond on väljaõpetamata, harjutustest võetakse loiult osa, distsipliin nõrk.

Ühingute kavatsustest olgu nimetatud, et 16 ühingul oli kavatsus 1930. aastal pritsikuure ehitada, 10 ühingul oli seltsimaja ehitamine käsil ehk lõpule viia, 43 ühingut kavatsesid juure osta uusi käsipritse, hüdropulte kavatsesid

muretseda ainult 3—4 ühingut. Mootorpritsi kavatsesid osta Loksa, Võõbsu alev, Kilingi-Nõmme (teist). Kärü, Tudolinna, Vaivara, Võsu, Mõisaküla, Lohusoo ja Luunja ühingud.

Autopritsi oli ehitusel Elva tule-tõrjel. Kaarli ühing Virumaal kogub selleks raha juba mitmed aastad.

Autot kavatsesid osta Mustvee, Räpina ja Võhma (ostetud) ühingud.

Raske majandusliku kriisi tõttu ei saanud aga kõik ühingud teostada oma kavatsusi.

Raskest ajast hoolimata on tule-tõrje ühingud ka maal edasi jõudnud. Nende varandus on kasvanud ja nende tule-tõrje abinõud täienenud.

E. T.

Tuletõrje häired, manöövrid ja võistlused.

Siseministri juhtnõõride ja tema täiendava seletuse põhjal järelvalve teostamise kohta tule-tõrjete üle (v. Tule-tõrje käsiraamat lhk. 88 ja 166) võivad vabatahtlikkude tule-tõrjete peamehed korraldada ootamatu häiret, et tule-tõrje valmisolekut proovida. Sarnastest häiretest tuleb kohalikule politseile varem teatada. Mitmel pool tehakse seda ja isegi mitu korda aastas. Kuid igal ajal peaks valitsema teatud kord ja seepärast tahtsin siin kohal häire kohta oma arvamist avaldada, et ärahoida vääranähtusi ja liialdusi sellel alal.

ja kergelt kätte saadaval, vaid vastuoksa, siis, millal tule-tõrjujaid kõige raskem on kätte saada. Niisuguste häirete tagajärjed panevad juhtisi mõtlema, kuidas saaks tule-tõrjujaid kiiremini ja rohkem kokku. Tuleõnnetusi mitte soovitalval ajal ära keelata ei ole meie võimuses, kuid paremaid korraldusi teha meeskonna väljakutumiseks on igal ajal võimalik ja seda tuleb meil õppida.

Tule-tõrje peameestele on ministri juhtnõõride järel õigus antud ootamatu häiret korraldada, häire peab olema nagu tähendatud ootamatu; kel-

„Tule-tõrje Teated“ tellimisi vaja kohe uuendada.

Kõiki tule-tõrje ühinguid, kindlustusseltse, valla, alevi, maa ja linnavalitsusi ja kõiki tule-tõrjujaid palutakse viibimatult uuendada oma tellimisi 1932. aastaks. Kes „Tule-tõrje Teated“ tellib kohe ja tellimise raha ära saadab, see saab „Tule-tõrje Teated“ ä üks kroon aastakäik. 1. veebruarist peale ja võlgu tellijatel maksab „Tule-tõrje Teated“ 1 kr. 20 senti aastas!

Rutake tellimistega!

„Tule-tõrje Teated“ toimetus.

Häire eesmärk on kindlaks teha, kui võrd kiirelt ja heas korras võib tule-tõrje ilmuda tulekahjule. Tulekahjud tekivad mitmesugustel aegadel, öösel ja päeval, pühade ajal ja äripäevadel, kus tule-tõrjujad kaugel kodust oma töödel. Seepärast ei tuleks ootamatu häiret korraldada siis kui arvatavasti kõik kodus

legile, ka oma lähematele kaastöölistele ei tohiks peamees oma kavatsusest teatada või neilt nõu küsida. Täiesti ootamatu peab häire tulema, ainult enne signaali andmist tuleb sellest politsei esitajale teatada. Saab keegi häire kavatsusest varem teada, siis laguneb teade kiirelt laiali ja ettevalmistused on

käimas. Häire korral ilmub tuletõrje küll kiirelt, pealtvaatajad rõõmustavad selle üle, kuid tuletõrje juhile ei paku see midagi ja ajalehed kirjutavad naljajuttusid „salajaks kuulutatud avalikkude häirete“ kohta.

Täiesti otstarbetu ja kahjulik on häire jaoks suitsu või tuld teha, sest see aeg on möödas, kus tuletõrje alles siis välja tuli, kui suitsu näha võis või taevast punetas. Nüüd püüavad tuletõrjed kohale ilmuda tulekahju alguses enne kui tuli saab suureks paisuda, ja teda kaugele näha võiks. Ainult siis võib suuremaid tuleõnnetusi ärahoida, kui tuletõrje kiirelt — kohe alguses — kohale jõuab ja kohe tulele jõuab piiri panna, seda võib alguses teha vähese veega, kuna suurema tulekahju jaoks rohkesti on vett tarvis, mida igal pool saada ei ole. Lugesin neil päevil, et kusagil olla häire korraldatud ja selleks künka peal jõe lähedal suurem virn hagu põlema süüdatud ja punase bengaaliga valgustatud. See tuli võis ju ilusat vaadet pakkuda pühapäeva öösel ja kardetav ta ka ei olnud, vett oli jões küllalt, kuid kas oli see salajane, — kes muretses haod öösel kohale, ja kas korraldajatest keegi midagi edasi ei teatanud?

Mis tagajärgi võib anda see häire. Tulevikus, kui tõesti tuli on lahti, ja häiret korraldatakse, kas peavad tuletõrjujad jälle ootama jääma, nii kaua kui nad suitsu või tuld hakkavad nägema? Ei, seda olla ei tohi. Vilets on see tuletõrjuja, kes ainult siis ilmub, kui näeb suitsu ehk tule kuma.

Peamees peab koha peal korralduse tegema, et antud häire järel iga tuletõrjuja teab kuhu poole ta ruttama peab, ilma tule või suitsu nägemata, selleks tuleb jaotada tegevuse piirkond teatud raioonidesse, selle järel tuleb teatud signaale anda häire pasunatega või teisiti varem kindlaks määratud korras ja kõik lähevad kiirelt sinna raiooni poole, kuhu tarvis.

Häire korral tuleb selgitada: 1) kas signaali andmine töötab korralikult, 2) kas saadi kiirelt telefoni ühendust, kui see olemas, 3) kui pasunatega signaali anti, kas tehti seda igal pool, ja kuidas, 4) kas anti igal pool õiged signaalid, kui tegevuse piirkond on jaotatud raioonidesse ja 5) kas oli küllalt vee abinõusid j. n. e. Kõik tööriistad tuleksid tööle panna, et näha, kas nad korras. Pärast häiret tuleb meeskonnale teatada ettetulnud väärnähtustest ja nõu pidada nende edaspidiseks kõrvaldamiseks.

Häire tegemisel peaksid peamehed ettevaatlikud olema, et mitte liig sagedasti ja ilma asjata rahvast äritada, kuid kui soovitakse häiret teha ja ta hädatarvilik on, siis peab ta hästi läbi mõeldud olema, et ta ka tõesti kasulik oleks.

Kohtadel, kus tuleõnnetused sagedad, ei ole häire korraldamine hädatarvilik, sest tulekahjudel tulevad kõik puudused iseenesest nähtavale ja iga häire sünnitab omajagu ärevust ja tuletõrjele kulusid. Linnades ja kohtades, kus tulekahjusid rohkesti, tuleks häire asemel korraldada üldmanöövreid. (Järgneb.)
A. P.

Tulekindel värv „Duffag“.

Uus tulekindel aine „Duffag“ on Saksamaa leitud. „Duffag“ värviga on muuseas värvitud ka õhulaev, „Graf Zeppelin“. Tehti tänavu sügisel, teiste maade eeskujul, „Duffag“ värviga Helsingis, Kallio pritsimaja õuel, katset. Tulekindla värviga värvitud kasti sisemus kui ka välimine ümbrus täideti hõõvli laastudega. Laastud valati üle kümne liitri bensini ja süüdati põlema. Varsti oli kast või kapi üleni leekides. Laastud põlesid neli minutit. Kasti järele vaadates selgus, et sisemised puu osad olid kange kuumuse käes küll söestu-

nud, kuid ei olnud põlema hakanud: välimised seinad olid vähem söestunud. Kaitsevärv oli moodustanud klaasise korra söestanud puu peale.

Samal korral tehti katset ka „Duffag“ leotise sees leotatud akna kardinatega. Kardina koe läks tules punaseks, kuid ei põlenud, pärast katset olid tules olnud kohad ainult mustad.

Duffag tulekindla värviga on kasulik värvida puust treppisid, põõningu kordi, teatri kulistisid ja kõiki teatri mööbleid ja puust asju jne.

Tabel Nr. 4.

Joa pikkus eri otsatükiga ja eri surve all.

Otsatüki läbimõõt m/m	Joa surve atmosfäärides												
	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	6,5	7	8	9	10
9	18,7	18,6											
10	20.0	20.8											
12	22.2	24.0	24.8	24.8	24.0								
14	23.8	26.2	28.0	28.9	29.0	28.6	27.2						
16	24.9	28.0	30.2	32.0	32.9	33.3	32.9	32.0					
18	25.9	29.3	32.1	34.2	36.0	36.9	37.4	37.3	36.5				
20	26.6	30.3	33.5	36.1	38.3	39.9	41.0	41.5	41.5	41.0			
22	27.2	31.2	34.8	37.7	40.6	42.4	44.0	45.0	45.6	45.7	43.2		
25	27.9	32.2	36.1	39.6	42.6	45.3	46.2	49.2	50.5	51.4	52.0	50.8	48.0
28	28.6	33.0	37.3	41.0	44.5	47.6	50.2	52.5	54.4	56.0	57.8	58.2	57.0

Tabel nr. 4 arvud, mis on arvatud professor I. G. Richerti tabeli järele joa kõrgusele, oletades, et joa pikkus on $1.33 \times$ kõrgus. Numbrid muidugi ei ole tingimata täpsed ja tabeli eesmärk on näidata kui palju joa pikkus kasvab joasurve suurenemise läbi, kuni see jälle hakkab vähenema. Jämedamalt trükitud numbrid näitavad seda survet, mille all otsatükk annab kõige parema joa. See paistab veel selgemini järgmisest tabelist.

Tabel Nr. 5.

Joasurve, mille juures mitmesugused otsatükid annavad kõige pikema joa

Otsatüki läbimõõt m/m	9—11	12—13	14	16	18	20	22	25	28	31
Joa surve atmosf.	3	4	4,5	5	5,5	6	7	8	9	10

Sobiv otsatükk.

Pritsi töövõimet ei saa suurendada üle selle raja milleks prits ehitatud. Voolikute hõõrumist võidakse

vähendada, kuid mitte täiesti kaotada. Joal ei ole siis piiramatult jõudu tarvitamiseks. Seda tähtsam on, et seda tarvitatakse õieti.

Nagu juba eelpool tähendatud, oleneb joa mõju, peale veehulga ja löögijõu, ka nende õigest vahekorrast, ja seda vahekorda võime meie otsatüki suurendamise ehk vähendamisega muuta. Kui otsatükk on liig suur, voolab vett küll rohkesti, kuid ei saavutata tarvilikku survet ja joa löögijõud väheneb. Kui otsatükk on liig väike, väheneb veehulk. Surve küll kasvab, aga nagu juba eespool tähendasime, surve kasvamine üle teatud piiri ei anna joale lisajõudu juure, vaid vähendab seda. Kui meie siis valime sobiva otsatüki, siis saame ka mõjuvama joa.

Sobiva otsatüki valimine, kuigi tarvitatakse valmistatud tabelleid, on siiski nii mitmekülgsest arvestetav, et ei saa seda sooritada tulekahju ajal kohal.

Tuleb arvesse võtta järgmised asjaolud:

1. *Pritsi veehulk ja pritsisurve.* Need muutuvad vooliku otsatükki vahetades vastupidises suunas. Keskmise mootorpritsi veehulk väheneb surve kasvamisega ja suureneb surve vähenemisega. Iga pritsi veehulga ja surve vahekorda peab näitama pritsi töövõime tabel, mida peab saama pritsi valmistajalt.

2. *Voolikute hõõrumine.* Sellest oli eelpool juttu ühes tabelitega.

3. *Kõrguse vahe pritsi ja joa vahel.* Kui joatoru on näiteks kümme meetrit kõrgemal kui prits, on surve kadumaminek üks atmosfäär, kui 20 meetrit, siis 2 atmosfääri jne.

4. *Voolikute harudeks jaotamine,* kui vesi jaguneb mitmeks joaks. Teiste sõnadega, on tarvis tähelepanna niipalju eri mõjusid, et tarvitades valmis tabelleid tulekahju kohal, võtaks õige väljaarvamine liig palju aega. Kui jälle tegusetakse umbkaudu arvates, ei saa pritsist harilikult suuremat võimalikku töö tulemust.

Sellepärast on siiski tarvilik iga pritsi kohta enne valmistada juugade tabel.

Näide joa tegevuse väljaarvamisest.

On tarvis valmistada kava mootorpritsile, mille töövõime tabel on järgmine:

Veehulk liitrid minutis	520	810	990	1000	1200
Pritsisurve atmosfäärides	8.0	7.0	6.0	5.0	4.0

Nende arvude abil on hõlbus joonistada pritsi tegevuse kohta kõverjoon ehk diagramm harilikule millimeetri paberile nii, et vee hulk märgitakse paremale poole alla, arvatakse näiteks 1 cm. 100 liitrit minutis. Küsimuse all oleva pritsi veehulga arvude kohta (520, 810 jne.) märgitakse ülal vastav survearv (ülal 8, 7 jne.). Kui neid kahte arvu ühendada, saame selle pritsi töövõime diagrammi ehk kõverjoone.

Loomulikult ei või öelda, missugune otsatüki läbimõõt igal juhtumisel oleks vastuvaidlematult kõige parem, kuid sellegipärast võib määrata need piirid, mille vahel peaks otsatüki läbimõõt olema. Sellejuures tuleb seaduseks pidada ühelt poolt, et ei või võtta otsatükki väiksemat kui see mille joasurve tõuseb tabelis nr. 5 näidatud selle otsatüki vastava määrani ja teiselt poolt, et otsatükki ei või võtta ka jämedama läbimõõduga, kui see mis vastab joasurve 4 atmosfäärile (võimalikult 3,5-le).

Selle järele tuleks jagada kava ühe pealliini tarvis järgmisena: (Vaata lehek. 44.)

Veel paar näidet sellest, kuidas joa kavasid valmistatakse. Näiteks: vahemaa pikkus 100 m., kõrgus 0 m. ja 1 juga.

Ülesannet lahendades tuleb meelespidada, et joasurve väheneb pritsisurvest 1) voolikute hõõrumise ehk vastusurve läbi ja 2) kõrguse vahe läbi.

Valitagu mingisugune otsatükk, ütleme 28 m/m. läbimõõduga ja vaadake missugune veehulk voolab selle

Mootorpritsi nr. 1. töövõime kava. Üks pealin.

Vahemaa		Kõrgus 0 m.			Kõrgus 10 m.			Kõrgus 20 meetrid		
		1 juga	2. juga	3 juga	1 juga	2 juga	3 juga	1 juga	2 juga	3 juga
100	otsa tükk joa surve	20-26 6.2-4.0	15-19 5.5-3.8	15-16 4.1-3.5	19-25 5.9-3.9	15-18 5.2-3.8	14 4.1	18-23 5.2-4	14-17 4.8-3.8	14 3.7
300	otsa tükk joa surve	18-22 5.5-3.9	14-16 4.7-3.6	13 3.7	17-21 5.1-3.8	14-15 4.2-3.7	13 3.4	16-19 4.7-3.9	14 3.7	12 3.3
500	otsa tükk joa surve	16-19 5.5-4.1	13-14 4.5-3.7	13 2.8	15-18 5.2-4	14 3.3		15-17 4.4-3.9	13 3.4	
700	otsa tükk joa surve	15-18 5.2-4.0	13 3.8		15-17 4.7-4	13 3.3		15 4		
1000	otsa tükk joa surve	15-16 4.7-4.0	13 3		15 4			14 4		
1500	otsa tükk joa surve	15 3.9			14 4			13 3.7		
2000	otsa tükk joa surve	15 3.6			14 3.4			13 3.2		

läbi 4 atmosfäärilise joasurvega. Tabelis nr. 3. näeb, et veehulk on 992 liitrit. Pritsi töövõime diagrammist näeb, et niisuguse veehulga juures peab pritsisurve olema 6,1 atmosfääri. Voolikute hõõrumise läbi läheb kaotsi tabel nr. 2. järele 3,5 atmosfääri. Kõrgus on 0. meetrit.

Joasurve on siis $6.1 - 3.5 - 0 = 2.6$ atmosfääri.

Tegelikult ei võiks joasurve olla nii väikene, sest vähema surve juures on ka veehulk vähem ja surve kaotsimine voolikutes ka vähem, nii et joasurve tuleks arvata pisut suurem. Kuid sellegipärast selgub siit, et otsatükk on liig suure läbimõõduga, kui joasurve nii palju alaneb alla 4 atmosfääri. Sellepärast katsume otsatükki 26 m/m. läbimõõduga. Siis oleks veehulk (tabel nr. 3) 855, vastav pritsisurve 6,75 atmosfääri, voolikute läbi läheb kaotsi 2,65 atmosfääri, nii siis oleks:

Joasurve = $6.75 - 2.65 - 0 = 4.1$ atmosfääri.

Sarnasel juhtumisel ei tuleks siis tarvitada suuremat kui 26 m/m. läbimõõduga otsatükki.

Väiksema võimaliku otsatüki määramise tarbeks valitagu näiteks 20 m/m. otsatükk ja vaadatagu, kas joasurve tõuseb üle tabelis nr. 5. näidatud 6. atmosfääri. Tabelist nr. 3., on näha, et 20 m/m otsatüki ja 6. atmosfääri juures on veehulk 685 liitrit minutis, voolikute hõõrumise läbi läheb kaotsi 1,45 atmosfääri. Pritsisurve on 7,7 atmosfääri, nii siis:

Joasurve = $7.7 - 1.45 - 0 = 6.25$ atmosfääri. 20 m/m. otsatükk on siis veel väga sobiv, aga vähemat ei peaks tarvitama, kuna surve siis tõuseb üle tabelis nr. 5 näidatud piiri.

Teine näide: Vahemaa pikkus 300 meetrit, kõrguse vahe 10 meetrit, soovitakse 2 juga.

Katsutagu suuremaks otsatükiks 15 m/m. läbimõõduga. Tabelist saame: kahe 15 m/m (4 atmosfääri juures) veehulga 568 liitrit minutis, pritsisurve 7,9, voolikute

hõõrumise läbi kaotsimineks $3 \times 1,15 = 3,45$ atmosfääri ja kõrguse vaheläbi 1 atmosfäär, sellega oleks siis joasurve = $7,9 - 3,45 - 1 = 3,45$ atmosfääri, ehk tegelikult, kuna surve ja veehulk ning voolikute hõõrumine on pisut vähem arvatud, umbes 3,7 atmosfääri.

Kahe 14 m/m. läbimõõduga otsatükiga oleks veehulk 4 atmosfäärilise surve juures 500 liitrit minutis. Pritsisurve oleks siis 8 atmosfääri, voolikute hõõrumise kahju 2,55 atmosfääri ja kõrguse vahe läbi 1 atmosfäär, nii oleks

joasurve = $8 - 2,55 - 1 = 4,45$ atmosfääri. Tegelikult võib joasurve olla pisut vähem, nii umbes 4,2 atmosfääri.

Nii viisi võidakse siis 300 meetri maa peal ja 10 meetri kõrgusel tarvitada kas 14 ehk 15 m/m. otsatükki.

Keeratav või muudetav joatoru.

Veel palju parem kui valmis joakava on nii nimetatud muudetav joatoru, mille avaust võidakse lihtsa keeramise läbi vähendada ehk suurendada. Olukord vaheldub tulekahju kohal kogu aeg, kuid otsatükki ei saa tulekahju ajal, ilma kustutamise tööd segamata vahetada. Kui sellel torul on veel atmosfääri mõõtja, siis antakse joajuhile käsk, et kõva kustutamise ajal peetagu toru avaus nii suur kui võimalik, kuid siiski mitte nii suur, et joasurve alaneks alla 4 atmosfääri. See ei ole küll alati, nagu tabelist nr. 5 näeb kõige kasulikum, kuid see on hõlbus meeles pidada. Kui surve mõõtjat ei ole, siis peetakse avaus niisugusena, et juga oleks pikk ja tugev.

Nii saadakse üle kõigest arvestamisest ja saadakse paremad tagajärjed kui mitme tabeli abil.

Käsipritsi juga.

Käsipritsi juures ei maksa tarvitada tabeleid. Käsipritsi töövõimet võib suurendada vastupanu kasvades. *Kui juga on nõrk, antakse hoogu juure, pannakse mehi rohkem ja tugevamini pumpama.* Siiski oleks hea, kui

suurematel käsipritsidel oleks kaks otsatükki. Suuremat tarvitatakse siis, kui voolikuliin on lühikene ja väiksemat siis kui liin on pikk. Suurem otsatükk nõuab kiiremat pumpamist ja see nõuab rohkem mehi ja sagedaid vahetusi.

Kui suur peab kustutusjuga olema?

Eelpool seletatud arvestused, tabelid ja plaanid ei vasta selle küsimuse peale, kui tugevat juga tuleb tarvitada mingil juhtumisel. Neist saab ainult selgusele, mis-sugune otsatükk on kasulikum, kui sellest ehk sellest pritsist, nii ehk nii kaugelt, nii ehk nii kõrgelt võetakse nii ja nii mitu juga.

Tõsi küll, et sagedasti tööjõu puudusel, ei saa määrata joa suurust, vaid peab rahulduma sellega, mis on tegelikult võimalik, aga nüüdsel ajal kus ikka rohkem tarvitatakse mootorijõulisi pritse, on teatud määrani peamehel võimalik vabalt määrata joa suurust ehk tugevust.

Õiget mõõtu selleks, kui suur ja tugev peab juga kustutamiseks olema, ei saa anda. Austria insener Stanzig arvab, et normaal juhtumistel peaks joa tegu olema umbes 5 minutliitrit iga ruut meetri pinna kohta. Ruumis kus pindala on 5×6 ehk 30 ruut meetrit, peaks juga andma 150 minutliitrit vett. *Lihtsam määrus oleks ehk, et juga peaks olema kolm korda pikem kui kustutatava ruumi pikkus, ehk kui suurema ruumi kustutamiseks tarvitatakse mitu juga, et iga juga oleks 3 korda pikem kui ruumi laius.* See määrus põhjeneb selle peale, et joa mõju alaneb kiiresti vähemaa kasvamisega ja joa pikkuse poole maa peal on joa mõju äärmine piir. Kui joa pikkus on 3 korda suurem kui kustutatava ruumi pikkus, siis on ka ruumi ülemine osa täielikult joa mõjupiirkonnas.

Selge on, et ei mingisugune millimeetriline määrus tegelikult ei pea paika. Äsja põlema süttinud tuli kustub hõlpsamalt kui pikemat aega põlenud tuli. Põlemise tugevus on erilaadiline, olenedes missugused asjad on tules, kuidas on tõmbus jne. Joa mõju oleneb ka väga palju

selle suunast ja juhtimisest jne. Ei pea kustutamisest loobuma, kui pole võimalik suunata tule peale kõige kohasemat juga.

Kui voolikuliin on jagatud mitmeks haruks, on mitme joa võime kokkuarvatult suurem, kui ühel joal, siis, kui ei tehta vigu — sest veehulk on suurem ja mitme joaga võib tööd teha mitmes kohas ühel ajal. Siis, näiteks, kui väiksepoole maja on tules ja tuli on võrdlemisi veel alguses, on kasulikum juga jagada mitmeks vähemaks joaks ja kustutada kõik ruumid ühel ajal.

Aga kui harudeks jagatud voolikute joad on tulega võrreldes väikesed, nii et need ei kustuta ehk kustutavad liig nõrgasti, on nende kokkuarvatud kustutusvõime vähem kui ühe suure joa võime. Suures hoones, näiteks suures vabriku ruumis ehk kõva hooga põlemisel, kui näiteks tules on juba pikemat aega puuehitus, on kasulikum tarvitada vähem aga tugevamaid jugsid.

Mootorijõulise pritsi pealiin ei tuleks alla 200 minutiitri kunagi harudeks jaotada. Paremad ja samal ajal mugavamini liikuvad joad saadakse tugeva kustutamise juures, kui kolmetollisest pealiinist võetakse ainult lühikesed kahetollilised harud ja tarvitatakse nende juures suuremaid otsatükke.

Mõningatel juhtumistel, näiteks, kui kaitstakse kuumuse ähvarduse all olevat varandust ehk ehitust ja niisuguses kustutamises, kus lämmitav mõju on peaasi, ei ole joa *lõõgijõul* tähtsust. See võib olla isegi kahjulik. Niisugusel juhtumisel tarvitatakse rohkem vett võimalikult suuremale pindalale ühekorraga. Siin on kasulik tarvitada mitu juga, millega saadakse palju vett ja mitmesse kohta ühel ajal.

Joa juhtimine.

Joa lõpulik mõju oleneb joajuhtimisest. Õppinud mees kustutab nõrga joaga kiiresti ja kindlasti, asjatundmatu ei saa ka kõigeparema joaga tuld kustunuks ja võib teha isegi kahju.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest.

Juhatuse koosolek 26. nov. 1931. a.

Koos olid: A. Punga, F. Vahtmeister, K. Lorenz, G. Kemberg, H. Klaus, A. Pirker, A. Grünberg, S. Songi ja A. Timosko.

Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

- 1) Luiste v. t. ü. Läänemaal.
- 2) Tiheda v. t. ü. Tartumaal.
- 3) Lebeda v. t. ü. Petserimaal.
- 4) Savalduma v. t. ü. Järvamaal.

Hoolsusmärgid Läti tuletõrje tegelastele. Otsustati annetada järgmistele Läti tuletõrje tegelastele hoolsusmärgid: I järgu rist: Albert Krievinsh ja Robert Schleicher. II järgu rist: Jahnis Skulte, Voldemars Legzius, Eduard Schneider. III järgu rist: Jahnis Rubis.

Hoolsusmärgid Eesti tuletõrjujatele: Otsustati anda hoolsusmärgid:

Polli Peraküla v. t. ü. II järgu rist: Joosep Puutse.

Kulje v. t. ü. Kuldmedal: Nikolai Kuschanov. **Hõbemedal:** Feodor Jahontov, Ivan Bulatov, Ivan Schablökin, Ivan Pavlenkov.

Rae v. t. ü. Hõbemedal: Eugen Limberg.

Laura v. t. ü. II järgu rist: Peeter Baltin, Karl Baltin, Aleksander Jaeger.

Narva-Jõesuu v. t. ü. III järgu rist: Johannes Jostmann. **Kuldmedal:** Hermann Kalmo, Aleksander Silla,

Peeter Rudakov, Felix Järg, Valentin Stepanov, Gerasim Kopõtov. **Hõbemedal:** Karl Mülbach.

Petseri v. t. ü. II järgu rist: Terenti Bogdanov. **Kuldmedal:** Nikolai Sujetov, Vassili Kostin, Michail Poljakov, Ivan Konovalov, Nikolai Laine. **Hõbemedal:** Johann Ebber, Vassili Blinov, Nikolai Gerasimov, Aleksei Tõbolkin.

Torma v. t. ü. III järgu rist: August Nolk, Osvald Öunapuu, Rudolf Jürgens, Heinrich Pajo. **Kuldmedal:** Richard Kruus. **Hõbemedal:** Richard Koppel, Mihkel Kadak, Karl Tamm.

Mustvee v. t. ü. II järgu rist: August Lubja. **III järgu rist:** Pavel Rutin. **Kuldmedal:** Hans Martinson. **Hõbemedal:** Pavel Landsberg.

Kärgula v. t. ü. kindlustusseltsile tema 50. a. juubeliks otsustati saata terituste telegramm.

Hoolsusmärkide uued paelade kavad vaadati läbi ja otsustati esitada kohtusiseministrile kinnitamiseks.

Tuletõrje instrueerimise küsimus tõi esile elavaid mõttevahetusi, kuid raha puudus ei lubanud suuremaid muudatusi ette võtta. Küsimus jäi lahtiseks. Otsustati F. Vahtmeisteri ja A. Pirkeri läbi paluda kindlustus-keskseltsilt toetusraha.

Instruktorite tegevusest.

20. novembril korraldas instruktori k. t. V. Peterson Hiiumaal, Kärdla v. t. ü. kontrollhäire. Häire algas kell 21. Kärdla v. t. ü. 4 käsipritsi toodi kohale ja olid töövalmis 11—34 minutiga. Tuletõrjujaid ilmus välja 34.

Tuletõrje abinõud olid korras. Instruktor k. t. andis juhatust imevooliku korrashoiu ja väljaviske voolikute kokku paneku kohta.

Laupäeval ja pühapäeval korraldati Palade algkooli majas tuletõrje kursust, millest osavõtsid Suuremõisa v. t. ü. 33 meest, nende hulgas juhatuse liikmed ja juhid. Kärdla v. t. ü. võtsid kursusest osa esimees, peamees, peameheabi, 1. jsk. juhataja ja 1 juhatuse liige.

Peale loengute korraldati ka rivi- ja pritsi-harjutus.

6. detsembril, kella 9—16 korraldas instruktori k. t. V. Peterson Luiste v. t. ü. Tiinuse jaoskonnale Tiinuse algkoolimajas kursuse. Osavõtjaid oli 42 tuletõrjujat. Peale loengute olid ka praktilised harjutused.

Samal päeval kell 18—24 oli kursus Luiste v. t. ü. Loodna jaoskonnale, millest kogu jaoskond, 27 meest, osa võttis.

Luiste v. t. ü. on veel noor tuletõrje ühing, tal omal pritsi ei ole, kuid kasutab endise Loodna mõisapidaja Arnoveri käsipritsi. Tiinuse jaoskond loodab oma kasutada saada Tolli mõisa pritsi.

Tuletõrje ühingute juhatustele.

Tuletõrje ühingute juhatused peaksid hästi tundma oma ühingu registreeritud põhikirja ja püüdma töötada vastavalt põhikirjale, vastasel korral võivad tekkida arusaamatused ühingu, mis üldise tuletõrje asjale võivad kahjulikult mõjuda.

Ühe niisuguse arusaamatuse lahendamiseks paluti neil päevil väljasaata Tuletõrje Liidu poolt asjatundjat, kes pidi koha peal ühingu liikmetele seletust andma, kuidas tuleb ühingu peakoosolekul toimida.

Nimelt oli juhatuse mõnede ühingu liikmete kirjaliku nõudmisel erakorralise peakoosoleku kokku kutsunud, kus ette kantud sündistusi juhatuse tegevuse või tegevusetu oleku kohta ja valiti seal samas uus juhatuse, ilma et vana juhatuse ise oleks tagasiastunud ehk tagandatud.

Ennem, kui uus juhatuse ametisse sai astuda, tuli revisjoni komisjon kokku ja juhatuse tegevust revideerides leidis, et sündistused põhjendamata olid, välja arvatud mõned väikesed tähtsusetu puudused, ja selle tõttu ei annud vana juhatuse asjaajamist üle uuele juhatusele.

Roha peale sõitis Liidu juhatuse ülesandel, juhatuse liige A. Pirker ja ülekuulates kokkukutsutud ühingu liikmete seletusi leidis, et peakoosolek oli valinud omale uue juhatuse selle peale

saanud tõestada. Sellepeale vaatamata asuti uue juhatuse valimisele. Süüdistus ise vähesel tähtsusega, puudusid varahoidjal allkirjad mõne muusikariista vastuvõtmise kohta, kellele need olid mängimiseks välja antud ja 6 tuletõrje käsiraamatu kohta. Revisjoni komisjoni akti järele teisi puudusi ei olnud, komisjon tõendab criti, et kassa dokumendid ja kassa olid korras, niisamuti ühingu asjaajamine. Selgus, et nii hästi koosoleku juhataja, kui ka protokoll kirjutaja ei tunnud ühingu põhikirja ega maksvat korda ja seega võis sarnane eksitus juhtuda. Protokolli tähendatakse, et valitud tuleb lugeda paar isikut, kes hääletamisel said 30 häälest 3 ja 2 häält.

Ühingu põhikirja järel valitakse juhatuse igal aastal, jaanuarikuus ühe aasta peale ja koosolek arvas enamuses peale mõne üksiku, et praegu ei ole vajadust uut juhatust valida ja vana võib edasi töötada kuni uute korralikkude valimiseni.

Siin peab tähendama, et nähtavasti on ühingu praegune juhatuse natukene nõrk; temal on kasutada 23.000 senti (pangas), mille eest ta oleks võinud omale osta mõnda tarvilist tuletõrje abinõud, teised ühinged laenavad isegi seks otstarbeks raha. Oleks siin kõik olemas olnud, mis tarvis, siis oleks

Tähelepanuks tuletõrje ühingutele!

Tuletõrje Liidu liikmed, tuletõrje ühinged, on T. L. põhikirja järele kohustatud saatma Liidule oma tegevuse aruanded. Veel on 150. ühingu 1930. aasta aruanded saatmata. Saatke need veel vana aasta sees ära!

vaatamata, et liikmetele kättesaadetud kutsetes ja päevakorras ei olnud ettenähtud juhatuse liigete tagandamist enne tähtaega. Tähtaeg lõpeb jaanuari kuus 1932. a. Peale selle oli erakorralise koosoleku protokoll puudulikult kokku seatud, koosoleku juhatajaks oli valitud isik, kes selle asemel, et koosolekut erapooletult juhtida, astus välja süüdistajana ilma koosoleku juhatuse üleandmist teisele isikule. Hääletamise kohta tähendati protokollis, et süüdistuse poolt on hääletanud 10 h. vastu 11 häält ja erapooletuks jäänud 9 isikut, kokku 30 liiget. Pärast protokoll lõpul on tähendatud, et poolt olid 11 häält, vastu 10 9 erapooletut. Mis tõesti õige oli ei

seega võinud rahule jääda. Kuid nende ridade kirjutaja soovitas enamalt juba osta aleviku jaoks mõnda tuletõrje abinõud, ta juhtis seepeale tähelepanu, et sealsamas kiriku mõisas seisab korralik prits tarvitamata, sest puuduvad voolikud. Tuleks osta voolikuid, sest kogudus ise ei jõua neid osta, kuid, ka praegu seisab prits samas seisukorras. Õnneks on lähedal olevas raudteejaamas korralik prits, mis alevikus ette tulnud tulekahjudel on esimest abinõud.

Loodetavasti nüüd ühingu juhatuse kiire korras muretseb tarvilised tuletõrje abinõud aleviku jaoks, mujal tegevuse piirkonnas on temal pritsid olemas.

25 aastat võitluses tulega

Pühap., 15 nov. pühitses Võõpsu vabatahtlik tuletõrje ühing oma 25. a. tegevusjuubelit. Nimetatud ühing asutati 1906. a. D. Janikesingi eestvõttel. Et tol ajal Võõpsus teisi organisatsioone ei olnud, siis on Võõpsu tulet. ühing juba algusest peale täitnud ka üldhariduslisi ülesandeid. Ühing organiseeris näitetrupi, muusika- ja laulukoori ning korraldas teaduslikke loenguid. Ühing tegutses 3 aastat üüriruumides, kuna 1909. aastal tehti algus oma majaehitamiseks, mis läks maksma 2631 rubla. Ehituse ajal oli kassas vaid 130 rubla. Puuduva osa andsid liikmed laenuna, mille hiljem enamikus kinkisid. 1908. a. osteti Peterburist esimene prits 267 rubla eest ja raha saadi korjandusest. Samal aastal osteti ühingule ka lipp. 1910. a. asutati muusikakoor, pillid telliti Saksamaalt 306 rbl. eest. Nimetatud aastal korraldas ühing loterii, millest saadi 1000 rubla, millega sai alus pandud ühingu edaspidisele elujõulisele tegevusele.

Seisaku ühingu tegevusele töi vabandussõja ajal punavägi. Punaväelased lõhkusid seltsimaja, viisid ära lipu ja tapsid 3 juhatuse liiget. Mitmed ühingu liikmed viidi vangidena Venemaale, kuhu jäid jäljetult kadunuks.

Juubeli pidustused jätsid väga hea mulje ja märgata võis suurt rahva poolehoidu. Pidustused avas esimees A. Hanson tervituskõnega, mille järele esines sekretär Lepmann asjaliku ülevaatega ühingu tegevusest. Külalistena löid 25 a. juubeli puhul naela lipuvardasse Tuletõrje Liidu ja Võõru tulet. esindaja S. Songi, esimees Hanson, Mehikoorma tuletõrje poolt Heering ja Rápina tuletõrje esitaja.

Ühingu asutajaid liikmeid oli 31, neist on 13 liiget 25 a. ühingu tegevad olnud.

Tulekahjusi on Võõpsus olnud 25 a. jooksul 8 ja väljaspool Võõpsu on abi antud 20 tulekahjul.

Mõnda raudteejaamade tuletõrjetest.

Oktoobri kuul algas kokkuleppe teel raudteejaamade tuletõrje abinõude ülevaatus Üleriiklise Tuletõrje Liidu insstruktorite poolt. Järelevaadatud on juhatuse liikme A. Pirkeri poolt mitme raudteejaama tuletõrje abinõud ja leitud need üldiselt korras olevat. Ülevaatusel selgus, et mõned abinõud on vana konstruktsiooniga, seega raske neid korras hoida ja kordaseada, kui juhtub liiva või muda ventiilide vahele sattuma. Enamasti igalpool on kahjuks pritside juures vähe voolikuid, paar survevoolikut ja ainult üks imevoolik. Kui juhtub see ainukene imevoolik katki minema, siis pritsiga enam töötada ei saa. Tuleks võimaluse järele nii hästi imev- kui ka survevoolikute juure muretseda ja survevoolikute katte (puldani) kaitseks nõõr ümberpunnuda ja

vooliku sõela varustada vitsadest punnutud korviga. Need nõõrid ja korvid ei maksa kuigi palju kuid kaitsevad voolikuid rikkimise eest.

Koostöötamine jaama meeskonna ja jaama ümbruses elavate eraisikute vahel on igal pool rahuldav. Jaama tuletõrjed on nagu järelepärimistel selgus igal pool jaamade lähedal tekkinud tulekahjudel kiiret ja mõjuvat abi andnud, kuid kahjuks selgus, et kolmes kohas raudteejaamade lähedal olevate vabatahtlikkude tuletõrjete pritsid ülevaatusel ajal ei olnud korras, üks neist oli nii võrd jäätanud, et üle poole tunni aega nõudis tema ülessulatamine. Nii-sugune korratu olek ei tohiks aset leida vabatahtlikkudes tuletõrjetes. Pritside korrahoidmise peale tuleb rohkem rõhku panna.

A. P.

Tähelepanuks tuletõrje ühingutele.

Eelmiste aastate eeskujul tuletame jaanuari-kuu „Tuletõrje Teadetes“ möödunud aasta jooksul surma läbi lahkunud kaasvõitlejaid meele, avaldades lahkunute nimed. Teatame ühingutele,

et ainult nende nimed võime avaldada jaanuarikuu numbris, mis jõuavad toimetusse hiljemalt 10. jaanuariks.

„Tuletõrje Teated“ toimetus.

Raske õnnetus tuletõrje autoga.

Tallinna linna lentsalga auto purunes rongi all.

Teisipäeval, 24. novembril juhtus Tallinnas, linna elukutseliste tuletõrjute autoga raske õnnetus. Tuletõrjujad kutsuti välja Prii tänavale, kus kardeti tulekahju. Põles korstnas tahm. Pärast tule hädaohu möödumist sõitis autopritsi tagasi pritsimajja. Oli pime ilm. Jõudes linna elektriijaama juure, märkas autojuht, et raudtee ülesõidu koht on suletud. Kuna sõideti paarikümne kilomeetrilise kiirusega ja kaitsepuudeni ainult 15–20 meetrit maad oli, ei suutnud autojuht enam pidurdada autot. Ta keeras auto kõrvale raudtee liinile. Auto tormas üle raudtee, esimesed rattad olid juba üle roobaste, kuid tagumised jäid roobaste vahele kinni. Samal silmapilgul ligines raudtee jaama poolt kaubarong 14 vaguniga. Sõites alla mäge ja liig lühikese maa tõttu ei saanud vedurijuht rongi peatuda. Rong tormas täie hooga autopritsiile otsa. Tuletõrjujad 7 meest ja autojuht suutisid veel viimasel momendil autost maha hüpata ning pääsesid vigastusest. Vedur lohistas autot umbes 100 meetrit edasi

ja purustas autopritsi täielikult. Purunes ka üks gaasimask.

Purunenud auto, nii nimetatud veeauto turbiin-pumbaga, oli juha kaudu vana. Kahju siiski mitusada tuhat senti.

Selle asemel muretsetakse nüüd muidugi uus moodsam tuletõrje auto. Enne seda oli linnavalitsus juba otsustanud osta juure ühe autopritsi, nii et nüüd saab Tallinna linna tuletõrje kaks uut autopritsi.

Teisipäeval 8. detsembril juhtus Tallinna Noortemeeste tuletõrje autoga õnnetus. Vase tänaval oli tulekahju, kuhu häiriti ka vabatahtlikud tuletõrjujad. Uulitsad olid jäätanud ja libedad. Narvamaanteelt Kreutzvaldi tänavale sisse keerates, libises Noortemeeste auto ja jooksis vastu laterna posti. Post purunes ja ka auto sai niivõrd vigastada, et enam omal jõul edasi ei saanud. Vigastused olid siiski vähemad, nii et sama päeva õhtuks oli auto jälle sõidukorras.

Tule hävitustöö.

Soosaare vallas põles 13. novembril Kuusiku talu viljakuivatus ja rehealune. Tules hävines rehepeksumasin ühes traktoriga ja lokomobiiliga. Kahju üle 10.000 krooni. Tuli sai alguse katkise ahju läbi.

12. nov. põles Riisiperes Marie Olevi elumaja, rehealune ja rehetuba. Tulle jäi lehm, 12 kana, heinu ja majakraam. Tuli sai alguse küdevast ahjust.

19. novembril põles Virumaal, Kääpa külas metsnik Keerbergi elumaja, tall, luut ja 2 küüni. Tules hävines majakraam ja hobune.

23. novembril põles Viljandimaal, Holstre vallas, Viisu külas Reet Viinapi elumaja ja karjalaut. Tulle jäid ka kaks lehma.

Vigala vallas, Arati külas põles Ritika talu elumaja, rehealune ja kuur.

Tullejäid peale majakraami ka 1 hobune ja 2 lehma.

4. detsembril oli suur tulekahju Mõisakülas. Hans Kuusi elumaja, rehi ja laut põlesid maha. Tules hukkusid 15 lehma, 3 hobust ja kogu talu inventaar, kahju 20.000 krooni. Elanikud said viimasel minutil eluga välja.

1. detsembri õhtul põles maha Taalivalla Vanamõisa talu elumaja. Tulekahju sai alguse bensiini plahvatusest. Autojuht Markson ja tööline Kuusmann hakkasid õuel seisvat autot täitma. Bensiin toodi pangidega elumajaga ühe katuse all olevast kuurist, kus seisis bensiini vaat. Bensiini võtmisel näitas peremehe väike poeg laternaga tuld. Bensiini aur, tungides laterna tuleni, plahvatas, ja leegid süttasid ka vaadisoleva bensiini. Tulekustutamine ei läinud korda.

Nõmme tuletõrje sai teise autopritsi.

29. novembril anti Nõmme tuletõrjele üle teine autoprits, mis samal hommikul Tallinnast kohale toimetati. Vastuvõtma olid ilmunud linnapea hra Lindemann ühes linnavolinikkudega ja rohkel arvul kohalikke elanikke peale tuletõrje pere. Nõmme tuletõrje üldjuhataja hra K. Sirotkin andis lühikese ülevaate autopritsi muretsemise kohta — mille järele järgnes autopritsi pumba ja mootori proovimine — mis häid tagajärgi andsid.

Auto alus on ostetud firma „Villy's“ esitajalt hra Alt'ilt Tallinnast — kandejõud 2 tonni, mootori võime 1365 H. P. 6 tsilindriga, 5 käiguga — 4 edasi ja üks tagasikäik. Veepaak 1600 liitri mahutusega ehitatimetalli tööstuse „Laverna“ poolt, samuti kaks voolikukerimise asplit, meeskonna jaoks jalalaud raudvõrega ja juhi istme all olev „Laverna“ patenteeritud spetsiaal kombineeritud tuletõrje tsentrifugaal — turbiin pump missugune on — ainukene sellesarnane Eestis. Pumba läbimõõt 215 m/m. Pumba paneb töötama automootor. Pumba vee väljaviske võime on 15 m/m \varnothing veejuhuri otsa juures 400 ltr minutis, viskekõrgus 25 mtr. Kahele poole autojalglauale on asetatud kaks hüdropulti ning juhi istme ette tugeva jõuline prošektor. Autoprits läks maksma 4300 krooni.

Nõmme v. t. ü. uus autoprits.

Aasta paari eest muretseti esimene autoprits ühes veepaagiga, mille abil võidakse tuleõnnetuse kohale toimetada 1300 ltr vett. Selle autopritsi muretsemine väljendas küll tuntuvalt inimtöö jõul vee kohale muretsemist — kuigi vahet pidamata vee andmist ei võimaldanud autoprits siiski. Ajal, mil autoprits uut vett läks tooma — tekkis vaheaeg ja sellel vaheajal tuli käsipritsidega inimjõul tulele tõkkeid teha.

Uue autopritsi omandamisega suudab Nõmme v. t. ü. tegutseda energilisemalt Nõmme ja ümbruskonna kodanikkude varanduse kaitsmiseks — tulehädaohu vastu.

—va.

Inimohvriga tulekahju Koongas.

15. novembri ööl süttis põlema Pärnumaal, Koonga vallas, Taluvere külas, Lepa talu elumaja. Maja põles maha, ja tules hukkus ka peremehe Hans Martini 81-aastane ema Liisa Martin.

Vanake ei jõudnud tule kiire levimise tõttu põlevast hoonest välja. — Hukkusid tules ka üks lehm, 1 siga, 20 kana ja kogu majakraam. Oletatakse, et tuli sai alguse süütamisest.

Ilmus trükist

Tuletõrjuja Kalender-Käsiraamat

Rikkalik sisu, 13 pilti, 128 lehekülge.

Tarvilik raamat igale tuletõrjajale!

Hind broshüüritult 25 senti

Kõva kaantega 35 „

Rutake tellimiste saatmisega! E. Tetsmann, Tallinn, Uus Kalamaja 19—4.

Viini tuletõrje mitmesugused ülesanded.

Viini tuletõrje komando on parim Euroopas. Oma otsekoheste ülesannete kõrval annab ta abi ka mitmesugustel teistel õnnetuse juhtudel, muidugi kindlaksmääratud tasu eest.

Toome allpool mõned näited Viini tuletõrje laialistest ülesannetest.

Lõbus seltskond lahkub restoraanist. Kõigil on aeg koju minna, aga ükski pole nii ohvrimeelne, et aidata koju sõpra, kes ei püsi enam jalul. Telefoneeritakse lähemasse tuletõrje osakonda. Kohe saadetakse sealt kohale noor, tugev mees, kes tõstab joobnu autosse ja sõidutab ta koju. Tasu võtab ta kindla taksi järgi, ning see pole kuigi suur.

Kuskil on keegi uppumas — kohe kutsutakse tuletõrje. Loomaaiast on ahv ära jooksnud — palutakse abi tuletõrjelt. Uppuja päästetakse. Ahv püütakse kinni — jälle kindla maksu eest.

Härta tuleb hilja õhtul koju ja märkab vast nütüd, et on unustanud või kaotanud võtmed. Teistes linnades peaks öösel lukuseppa minema otsima, ent Viinis helistatakse tuletõrje osakonda. Poole tunni pärast on kõik korras, ja tuletõrjuja kirjutab arve, muidugi vastavalt taksile.

Kord tahtis keegi Viinis viibiv ameeriklane nalja teha ja teatas tuletõrjele olematust tulekahjust. Tuletõrje komando sõitis viivitamata kohale, veendus, et mingit tulekahju polnud ja sõitis rahulikult tagasi. Ent järgmisel päeval ehmatas ameeriklast ootamatult suur arve. Temalt nõuti mitu tuhat shillingit kahju-tasu asjatu tülitamise eest.

Muidugi ei esita Viini tuletõrje siis kunagi mingit arvet, kui tulehädadoht on tõsine ja ähvardab ühiskondlikku heaolu.

Kass päästis inimeste elud tulesurmast.

Tartumaal, Kaarepere vallas, juhtus 13. novembril tulekahju. Maha põles elutuba rehealusega ja hobuse tall, mis kõik olid ühe katuse all. Peremehe Jaan Saksa kahju 5,500 krooni.

Tulekahju juure sõitsid Kaarepere vabatahtlik tuletõrje mitme pritsiga. Kuremaa ja Elistvere-Kärksi tuletõrjed, kuid hooned olid juba üleni tules, ja ka veepuudus tegi takistusi tulekustutamisel.

Tuli oli alguse saanud arvatavasti reheahjust. Pererahvas oli õhtul kella 9 ajal magama läinud, ja kõik magasid raskesti; keegi ei märganud, et tuli oli lahti pääsenud. Õhtul oli kass jäänud tuppale. Öösel märkas kass, et asjad pole õiges korras; ta hakkas mäuguma ja mäugus nii kaua ja ikka kõvemini, kuni lõpuks peremees ärkas ja ka teised inimesed üles äratas. Viimasel momendil pääsesid inimesed põlevast majast välja, kuid kass kes päästis inimeste elu, jäi ise kadunuks.

Inglise pank põles.

16. detsembril hävitas tuli Inglise panga juureehituse. Tuli oli tekkinud

ehitusel oleva panga kõrvalhoone tõste kraana masinaputkast, seal ehitusmaterjalidele levinenud ja lühikese ajaga kogu hoone haaranud. Seisukord oli paiguti väga hädadohtlik, kuna põlevad palgid ja telingud ähvardasid leegid kanda panga peahoonele. Kutsuti kohale kogu Londoni tuletõrje, kel läks korda tulele panna piiri. Kahjud on väga suured.

Skouidid — tuletõrjujateks.

Narva skoutide maleva on astunud Narva tuletõrje ühingutega läbirääkimistesse, et asutada iga tuletõrje ühingu juure üks salk skoute, kelle ülesandeks oleks aidata tuletõrjujaid tuleõnnetuse korral. Narva tuletõrje ühingud on lubanud poistele vastu tulla ja neid õpetada ning tutvustada tuletõrje töödega ja tulekustutamisega.

Tallinna linn saab teise elukutselise tuletõrje komando.

Tallinna linn ehitab Paldiski maanteele pritsimaja, kuhu paigutatakse teine elukutseline linna tuletõrje komando.

Tallinna vabatahtlik tuletõrje ühing pani linnavalitsusele ette — sinna priit-simajja alaline valve organiseerida vabatahtlikkudest tuletõrjujatest, kes priit-korterite eest heameelega oleks valmis seda kohustust oma peale võtma, ja osa elukutseliste palkadeks ettenähtud kuludest anda tuletõrje ühingu toetuseks. Linn hoiab sel viisil suure summa kokku.

Linnavalitsus asus aga seisukohale, et alalise elukutselise tuletõrje abijaoskonna asutamine on hädavajalik. Vabatahtlikkudest vormeeritud lentsalk ei annaks soovitavaid tagajärgesid, sest oleks raske leida tuletõrjujaid, kes tasuta ja puudumata suudaksid pidada alalist valveteenistust. Teiseks ei saa nõuda vabatahtlikkudelt seda, mida võib palgalistelt. Kõike seda arvesse võttes asus linnavalitsus Tallinna v. tuletõrje ühingu ettepaneku kohta eitavale seisukohale.

Puust majad, mis ei põle.

Saksamaa värvi kontserni laboratooriumitel on õnnestanud teha leiutus, millel puumajade ehitamisel suur tähtsus. Laboratooriumis valmistati keemiline lahund, mis tungib sügavale puu sisse ja imbutab puu ühtlaselt läbi. Sarnane imbutatud puu on tulekindel.

Soodom ja Komorra suure tulekahju ohvrid.

Inglise ajalehed teatavad väljakaevamistest piibli Soodoma ja Komorra asukohal. Väljakaevamistel leiti varemed, mis asuvad põhja pool Surnumerd umbes 5 kilomeetrit Jordani jõest eemal. Kõik majade alusmüürid on kaetud tuhakorraga. See näitab, et linnad on hävinenud hiigla tulekahju läbi, mis oli võimalik, sest elamud olid ehitatud väga ligistikku.

Kinnitusselts „MAJA“

Tallinna Majaomanikkude Panga juures,
Tallinn, Harju 29, telef. 444-00.

Toimetab soodsatel tingimustel

**tule-, murdvarguse-
ja klaasikinnitusi.**

**Hoidke vaevaga kogutud varandust,
seda kinnitades K.-S. „MAJAS, Harju tän. 29.**

Esitajad: Tartus, Suur-Turg 3. Pärnus,
Majaomanikkude Pank. Türil, Paide 6.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

Tuletõrjuja käsiraamat

Koostanud A. Pirker.
415 lhk. Hind 120 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

Tulekaitse

Hind 10 senti,
postiga 12 senti.

E. P. FLOSS

Ahjutööstus.

Liivalaia 16, krt. 2, tel. 23-20.

Võtan oma peale kõiksugu uusi ahju ja
pliida töid ja remonttöid.

Müün kodumaa glaseeritud ahjupotte
kõikides värvides, punaseid potte, ahju
savi, telliskive, praeahje, pliite, uksi,
tahmauksi, malm pliida platesid, siibreid,
malm ahjuuksi, resti vask stepsleid, ahju
klappisid ja muud pliida ja ahju materjali.

Üks uus, Soome, kantav väike mootorprits,

tuntud Serlachiusse vabrikust
on kuni 1. jaanuarini 1932. a.
väga odavasti saada. Kasutage
juhust, mis kunagi enam ei kordu.
Paide v. tuletõrje, kellel on üks sar-
nane prits, on sellega väga rahul.

Lähemaid teateid saab
Tallinn, Pikk t. 51. päevapildi ateljee
„Prestofoto“.

KIIVRID

meeskonnale, vasest,
nahk rihmaga

Kr. 10.— tükk.

Tuletõrje Liidu laos saadaval
Tallinnas, Pikk tän. 43.

Toetage kodumaa tööstust!

Tallinn, V. Karja 1, tel. 443-12.

„Tuletõrje Teated“ sisu 1931 a. (9. aastakäik).

	lhk.		lhk.
Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu		Kakskümmend viis aastat tuletõrjes.	
tegevusest , lhk. 5, 6, 7, 57, 60, 61, 62, 63, 64,		E. Veckram	50
106, 107, 150, 172		Kakskümmend aastat tuletõrjes E. Berggrün	51
Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu		Ernst Oberleitner	69
juhatuse tegevusest , lhk. 76, 77, 109, 110,		Jakob Smirnov	70
144, 154, 164, 197		Jaan Toffelmann	108
Tedaanded ühingutele 57, 71, 105, 107, 164		Karl Ett	118
Hoolsusmärkide saajad lhk. 16, 22, 67, 70, 76,		J. Tobies	118
77, 109, 110, 144, 145, 164, 197		O. Alliku 25. a. juubel	165, 182
Uued tuletõrje ühingud lhk. 13, 22, 66, 68, 101		Kangelased	181
110, 149, 174			
Uued Liidu liikmed lhk. 16, 22, 59, 70, 76, 109,			
144, 164			
		Instruktorite tegevusest.	
Üksikute tuletõrje ühingute tegevusest.		Väljavõtte tuletõrje instruktorigi detsembri-	
Tuletõrje komando lõpetas oma tegevuse.	15	kuu aruandest	11
Tallinna Sadama v. t. ü. kursused	25	Tuletõrje kursus Kuremäel	25
Tartu tuletõrje 67. aastapäev	33, 34	„ „ „ Kohla põlev-	
Paldiski tuletõrje mootorjaoskond	35	kivi kaevanduses	27
Tuleristimine. Kurna v. t. ü. tegevusest	49	Tuletõrje instruktorigi 1930 a. tegevusest .	58, 59
Nõmme v. t. ü. tegevusest	52	Naiskodukaitse ja tulekaitse	115
Võru „ „ „ „	53	Tuletõrje kursus Koogu-Rannus ja Viru-	
Harku „ „ „ „	53	Peetris	132
Tartu „ „ „ „	65	Petserimaa tuletõrje kursused ja kongress	166, 167
Tallinna „ „ „ „	65, 66	Instruktorite tegevusest 168, 169, 170, 185, 186, 197	
Kuresaare v. t. ü.	67		
Tapiku „ „ „ „	68		
Mõisaküla „ „ „ „	68	Artiklid üldtuletõrje küsimustest.	
Suure-Jaani „ „ „ „	68	Tagasivaade möödunud aastale	4, 5
Tarvastu-Mustla v. t. ü.	68	Riikline toetus tuletõrje ühingutele	10, 11
Kohtla v. t. ü. 25-aastane	69, 110	Tuletõrje maal.	17, 18, 20
Kopli „ „ „ tegevusest	84, 135, 136	Siseministri määrus riigi ja omav. eluk.	
Tartu „ „ „ spordiring	85, 86	t. vormi riiete kohta	28—32
Pärnu „ „ „	95, 96	Tulekaitse — tuletõrje 1929. aastal	37—43
Mehikoorma „ „ „	96	Preemiamaks	46
Raiküla „ „ „	96	Tulekaitse põllumajanduses	47—49
Tartu tuletõrje suvepidu	99	Vabataht. tulet. mundrikava	77—79
Võhma tuletõrje tegevusest	101	Vabataht. t. ü. normaalpõhikirja muutmi-	
Ambla tuletõrje elust.	115, 153	sest.	79, 80
Laura tuletõrje tegevusest.	118	E. Ü. T. Liidu poolt antavad hoolsus- ja	
Mõniste v. t. ü. tegevusest.	137	aumärgid	81—84
Arusaare „ „ „ 20 aasta juubel	139	Tulekahjud 1930 a.	87—91
Lihula „ „ „ tegevusest	152	Paremused Eesti tuletõrjes	92—94
Suurejõe „ „ „ „	153	Ametliku järeelvalve vajadus tuleõnnetuste	
Lihula „ „ „ „	153	ärahooldamiseks	94
Lüganuse „ „ „ 25. a. juubel	170	Tulekaitse nädala puhul	121, 122
Kanepi „ „ „ 10. a. juubel	180	Tuletõrje ülesanded tulekaitse nädalal	129
Vihula „ „ „ tegevusest	183	Tuletõrje puhkekodu ja kursused tuletõrje	
Haapsalu tuletõrje sai omale uue autopritsi	183, 184	juhtidele	141—143, 167, 168
Valguta tuletõrje 11. aastapäev	184	Hoiatuseks tuletõrje juhtidele	173, 174
Võõpsu v. t. ü. 25. a. juubel.	199	Maavalitsused ja tuletõrje.	175
Nõmme v. t. ü. sai teise uue autopritsi	200	Kindlustusseltside ja tuletõrje koostöö	176
		Kust saaks tuletõrje toetuseks raha	190, 191
		Eesti tuletõrje 1930 a	191—195
		Häire, manöövriv ja tuletõrje võistlused. 195, 196	
		Õpetlikud kirjeldused tuletõrje alal.	
Üksikutest tuletõrje tegelastest.		Peakoosolekuid pidama	8, 9
Lahkunute mälestuseks	2, 3	Tuletõrje riistad olgu alati korras	12
Gustav Arras	3	Tuletõrje voolikud	21, 22

Seljaskantav hüdropult	34
Käsitulekustutajad	44—46
Veelkord tuletõrje abinõudest	70
Pikne tulesüütaja	116
Vabaharjutusi tuletõrjujatele	126—128
Automaatsed tulekustutamise seadised	145—147
Tuletõrje ühingute juhatastele	199

Tulekustutamise praktikast.

Tulekahjud Tallinnas 1930 a.	26
Tulekustutamise praktikast	97, 98
Tuleõnnetusi juuni kuus	117
Tuli Oleviste kiriku tornis	130—132

Tuletõrje tegelaste klubi.

Tuletõrje tegelaste klubi põhikiri	133, 134
Tuletõrje tegelaste klubi esimesed sammud	143

Mitmesugused kirjeldused.

Haapsalu	74, 75
Eesti tuletõrjujate õperis Soome.	119
Ajakirjandus ja Tuletõrje Liit	111, 112
Sõna avaliku hääle kohta	138
Vestlusi füüsika vallast	185
Oraatori kõneoskuse ja poliitiliste teadmiste kursused	187

Liitude Liit.

Liitude Liit viie aastane	105
Liitude Liidu esitajate konverents Riias	163

Välismaade tuletõrje tegevusest.

Läti tuletõrje seadus kinnitatud	13
Põhjamaade tulekaitse ühingute koosolek	14, 15
Läti tuletõrje seadus	23—25
XIV. Soome tuletõrje kongress	80
Kuningliku Belgia T. Liidu kongress	100
Rootsi Tuletõrje Liidu koosolek	100
Soome tuletõrje kongress Viiburis	113—115
Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubel 118, 136, 157—162	
Prantsuse tuletõrje austus Eesti tuletõrjele	122
II. rahvusvaheline tuletõrje kongress ja Prantsusmaa T. Liidu 50. a. juubeli pidustused	122—125
Läti Tuletõrje Liidu 1390. a. tegevusest	136
Soome tuletõrjest	137
Rahvusvaheline tehniline komitee tulekahjude vastu võitlemiseks ja ärahoidmiseks.	148, 149
Uuemaaaja tuletõrje korraldustest maal, Saksamaal	154
Saksamaa Alam Schlesia T. Liidu tegevusest	155
Välismaade tuletõrje aumärgid Eesti tuletõrjujatele	165
Riia tuletõrjest	177—181
Kroonika 13, 15, 53, 54, 99, 100, 115, 200, 20	
Toimetusele saadetud kirjandus 16, 26, 100	
Nali	36, 128
Pildid 3, 9, 12, 15, 16, 19, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 69, 74, 75, 85, 86, 97, 98, 108, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 157, 159, 160, 161, 165, 177, 179, 182, 200.	